

Når veltilpassede unge vil præge byrummet

De har hverken penge eller magt. I stedet laver de graffiti, men i de senere år ser man også hvordan garn og perleplader med små midler og stor charme påvirker byrummet. Knap så fredelige er kærlighedshængelåsene

Af Lars Thorsen

I en park i den tyske by Velbert stod dette 60 år gamle piletræ indtil sidste efterår og lunede sig i disse smukke gevandter. „Trøjen“ var på træet i 2½ år, og der blev løbende holdt øje med træets sundhedstilstand af den lokale parkafdeling. Foto (og strikning): Ute Lennartz”

De kommunale forvaltninger kan godt åbne armene og lade de nye kunstformer indtage byrummene. Her har de amerikanske myndigheder selv (Seattle Park & Recreation department) bestilt en garnbombning af træerne i Occidental park. I alt blev 32 lygtepæle, 13 små og 52 store pullerter, 16 blomsterkummer og 42 træer i parken bombet af kunstneren Suzanne Tidwell. Foto: Miriam Bobkoff. ▼

Der er mange holdninger til graffiti som kunstform, men næsten alle er enige om at det er hærværk hvis man bare tager en sprayflaske og tagger sit tegn overalt i byen. Sådan er det ikke med de nye, mere midlertidige, udsmykninger af byrummene som har bredt sig i de senere år. F.eks. yarn bombing (garn-bombning) af træer og byrumsinventar og opsætning af perleplader på triste steder i byen.

„Garnbombning er mere fe-

minint end den rå graffiti. Det er ligesom graffiti med bedstemors sweater,“ som en vis fru Hemmons sagde i The New York Times 18. maj 2011.

Ud over det milde udtryk skader garn og perleplader heller ikke byrummet permanent. Derfor ser Lene Burkard, museumsinspektør på kunstmuseet Brandts også med milde øjne på de nye tendenser.

„Herhjemme er byrumskunsten ikke så vild og politisk igen. Jeg er lige kommet hjem

fra London hvor vi taler hele mure med malerier af folk med blødende børn i hænderne. Det ser vi slet ikke i samme grad herhjemme. Her handler det i højere grad om lysten til at være med. Ellers er det jo kun statuer til millioner som får lov til at præge byrummet. Det hele er så pænt og dyrt og velovervejet, men mange unge mennesker vil også være med, og på denne måde har de en mulighed for det. Det kan jeg vældig godt lide,“ siger Lene

Burkard der netop har haft flere hundrede universitetsstuderende forbi til en workshop om streetart hvor de alle sad og lavede perleplader.

Slæk tøjlerne i byen

Lene Burkard opfordrer forvalterne af de kommunale byrum til at slække tøjlerne lidt for hvad vi giver lov til at udsmykning af byrummet.

„Det gør ikke noget at vi lukker lidt op og støtter det. Men løsningen er heller ikke

Den danske street art er generelt ikke særlig politisk, men på Nikolaj Plads i København stod der i 2006 en markant undtagelse. En M24 Chaffee kampvogn fra Gardehusarregimentet i Slagelse som havde deltaget i 2. verdenskrig, men som nu fungerede som fundament for en protest mod krigen i Irak. Mere end 3.500 lyserøde firkantede stykker garn af 15x15 cm, strikkes af omkring 1.000 mennesker over hele verden, blev strikkes sammen omkring den gamle tank. Og hvorfor lige lyserød? Kunstneren Marianne Jørgensen forklarer at der er tale om anti-kamouflage. Den politiske markering af protesten mod krigen fandt sted udenfor Nikolaj, Contemporary Art Center som en del af udstillingen TIME fra 27. april til 4. juni 2006. Foto: Marianne Jørgensen.

Overalt i verdens byer krakelerer belæggningerne, men det er de færreste vej- og parkfolk som overvejer at bruge garn til at udbedre skaderne. Men som det kan ses her i Paris, hvor Juliana Santacruz Herrera har været på spil, bør kommuner og entreprenører måske udvide materialegården så der er plads til et par kasser garn. Foto: Juliana Santacruz Herrera.

Man kan åbenbart garn-
bombe hvad som helst. ▶
Her er det en kunstbutik
kaldet Graffiti Beach i
South Park i San Diego,
USA, der har brugt fæno-
menet yarn bombing og
en vis Marcy Crafts strikke-
evner til at promovere sig
selv. Der går aldrig længe
før nogen finder mindre
værdige anvendelsesmåder
til en ny kunstform. Foto:
Crochet Grenade.

Perleplader der skal ople-
ves fra tæt hold. Her er en
plade sat på en grafitti-
dækket mur i Søborg. Med
ét slag er en lille del af
byrummet blevet et lille
lyspunkt i hverdagen.
Foto: Maja Holgersen.

Pont des Arts ved Louvre i
Paris er ved at bryde sam-
men af hængelåsene der
vejer mere end 20 elefan-
ter. De er ellers et yndigt
fænomen hvor et forelsket
par skriver deres navne på
en hængelås, låser den til
broen og smider nøglen i
vandet. Foto: Paula. ▼

I Nürnberg er en række pullerter blevet garnbombet. Den opmærksomme læser vil bemærke at det er karakterer fra Star Wars der har fået frit spil på den tyske plads. Foto: Woolly Worlds.

at man finder en stor hal et sted i udkanten af et industriområde og giver dem lov til at male løs dér. Det handler om at de vil ses. Det er vigtigt for de unge i dag at blive bekræftet i at man eksisterer. På den måde kan de unge få fortalt deres historie hvilket de ellers ikke har nogen mulighed for i byrummet der jo mange gange er ganske rædsomt, fyldt med farver og reklamer og skulpturer som er kommunalt sat op. Derfor synes jeg også at der er en demokratisk side hvor alle kan få lov til at være med til at præge byrummet.“

Den tunge kærlighed

Helt så uskyldige er de såkaldte kærlighedshængelåse ikke. Forelskede par sætter en hængelås fast og smider nøglen væk som et symbol på deres

ubrydelige kærlighed. Det lyder sødt. Det tænkte de også i Paris da låsene begyndte at dukke op på broen Pont des Arts. I dag vejer låsene som 20 elefanter (93 tons) og broen er kun designet til fodgængere.

På Ponte Milvio i Rom styrkede en lygtepæl i vandet i 2007 efter at broen var overdænget med hængelåse. I dag får man derfor 50 euro i bøde for at sætte hængelåse op.

Ved mange andre broer sætter forelskede låse op. På broerne over Vltavafloden i Prag. På Tower Bridge i London. På broerne over Ljubavi i Serbien og Tumski i polske Wrocław hvor broen i begge tilfælde nu kaldes 'Kærlighedsbroen'.

Hænger sig ikke i låse

I Danmark kan kærligheds-hængelåsene bl.a. opleves på

Bryggebroen mellem Islands Brygge og Kalvebod Brygge i København. Bryggebroen er endda bevægelig og kan dreje sig til side når der skal større skibe igennem Københavns Havn. Dermed er den mere sårbar for den ekstra vægt. Alligevel er kommunens fagansvarlige for broer Peter Hammer de Jong ikke klar til at udele bøder til de forelskede københavnere og turister.

„Vægtmæssigt udgør de ingen trussel endnu. De hænger desuden rimeligt ligeligt fordelt på broens wirer, men hvis vægten bliver for stor en dag, så kan vi vel flytte dem ind til nogle af de fag som ikke er drejelige. Så vi har ikke som sådan noget imod det. På én måde er det jo irriterende fordi de hænger der og rustner, men på en anden måde er det

jo meget sødt. Og sidst vi skulle have udskiftet wirerne, bad jeg faktisk entreprenøren om at sætte låsene tilbage på den nye wire når de satte den op,“ forklarer de Jong der ikke mener at kommunen kommer til at udstede bøder for at sætte kærlighedshængelåse op lige foreløbigt. „Jeg vil trods alt hellere give bøder til dem der laver hærværk.“

Traditionen med at lade låse symbolisere kærligheden mellem to mennesker menes at stamme fra Kina hvor man flere steder langs den kinesiske mur stadig kan se oldgamle låse hængt op af elskende som håbede at deres kærlighed ville bestå lige så længe som det berømte murværk. I dag er de døde og glemt. Men hængelåsene er stadig låst. Måske er det sådan spørgsmål opstår? □

Tendensen med kærligheds-hængelåse har bredt sig til broer over hele Europa, og kan bl.a. ses på her på Bryggebroen i København. Foto: Lars Thorsen.

